

УДК 330.341.1

М. П. ДЕНИСЕНКО, І. В. ВОРОНКОВ

Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті досліджено проблеми, з якими доводиться стикатися Україні при переході на інноваційний шлях розвитку. Обґрунтовується важливість прискореного створення передумов формування ефективної інноваційної політики. Позначені основні шляхи вирішення актуальних проблем переходу.

Ключові слова: технологічні інновації, інноваційний розвиток, інноваційна активність, державне стимулювання.

Постановка проблеми

Світовий досвід свідчить про те, що в сучасних умовах основою динамічного розвитку будь-якої економічної системи виступає інноваційна діяльність, яка забезпечує високий рівень її конкурентоспроможності. Інноваційний тип економічного розвитку лежить в основі формування сучасних моделей розвитку провідних економік світу. Міра розвитку національної інноваційної сфери формує основу стійкого економічного зростання, є необхідною умовою повноправної участі країни у світовому розподілі праці. Успіх інноваційного розвитку значною мірою визначається формами її організації і способами фінансової підтримки.

Визначальними пріоритетами розвитку України повинні стати розробка і реалізація державної політики, спрямованої на структурну модернізацію господарського комплексу, якнайшвидший його перехід на інноваційний шлях розвитку і становлення України як високотехнологічної держави. Сьогодні в Україні на найвищому державному рівні визначений пріоритет інноваційного розвитку національної економіки й активна роль держави в процесі структурних перетворень.

Об'єкти та методи дослідження

Проблеми і перспективи інноваційного розвитку України в цілому та підприємств зокрема неодноразово розглядалися в працях таких вітчизняних вчених, як А. Гальчинський, В. Гесць, В. Онищенко, М. Чумаченко, Л. Федулова, Л. Яременко. Вагомий внесок у розвиток даного напрямку належить закордонним вченим Я. Ван Дайну, І. Мілендорфу, А. Казанцеві, Б. Санто.

Аналіз досягнень і публікацій щодо проблем розвитку в Україні інновацій засвідчили кардинальні перетворення економічних умов господарювання, проте не створили необхідних умов для примноження та зміцнення інтелектуального потенціалу українського суспільства, інноваційного розвитку економіки, освоєння нових високих технологій, не торкнулися принципових основ існуючої інституційної моделі інноваційної діяльності. Економічна динаміка досі не лише не набула сучасної постіндустріальної спрямованості, а навіть не створила достатньо міцного підґрунтя для запровадження основ інноваційного розвитку [1].

Для створення таких основ винятково важливого значення набуває вірне розуміння суті інноваційних процесів, проблем їх недостатнього розвитку і визначення напрямів щодо формування попиту і пропозицій на продукти інтелектуальної праці.

Ключова роль у забезпеченні умов інноваційного розвитку, формуванні інноваційної стратегії належить державі, яка встановлює стратегічні цілі, забезпечує ресурсну підтримку, зокрема бюджетне фінансування, податкове стимулювання, кредитування тощо. Особливе значення у процесах

функціонування національної інноваційної системи має організація та стимулювання процесів оновлення технологій, передачі наукових розробок із сфери знань у виробничу сферу, що досягається за допомогою розвитку системи освіти, ринку інтелектуальної власності, створення інноваційної інфраструктури, фінансового та податкового стимулювання науково-технічної діяльності [2].

Як зазначено у цьому документі, непослідовність української держави у проведенні науково-технічної та інноваційної політики, стимулюванні інноваційних процесів та підтримці високотехнологічних виробництв призвела до вкрай негативних структурних змін в економіці - занепаду високотехнологічних підприємств і домінування низько технологічних сировинних виробництв. Цим зумовлено зниження попиту на наукові дослідження і розробки та фактичне згортання інноваційної діяльності у промисловості.

Якщо у розвинутих країнах інноваційна діяльність є одним з найважливіших засобів збагачення країни і кількість інноваційно-активних промислових підприємств у цих країнах досягає 70 - 80%, то в Україні цей показник постійно зменшується від 26% у 1994 році до 17,4% у 2012 році. Міжнародна практика свідчить, якщо у ВВП країни частка інноваційної продукції складає менше 20%, то національна продукція втрачає конкурентоспроможність. Слід зазначити, що серед країн Європейського Союзу мінімальні показники інноваційної активності мають Португалія – 6% і Греція – 29%, проте навіть ці показники удвічі вищі, ніж в Україні. А у порівнянні з країнами-лідерами, такими як Нідерланди (62%), Австрія (67%), Німеччина (69%), Данія (71%) та Ірландія (74%), цей розрив з Україною збільшується майже у п'ять разів. На світовому ринку високих технологій частка продукції США становить 32%, Німеччини – 18%, вітчизняна продукція займає менше одного відсотка [2].

Одним із головних чинників такого стану є те, що в Україні на вкрай низькому рівні знаходиться фінансування наукової діяльності. За нинішнього рівня фінансування неможливий розвиток науки як базису інноваційного розвитку країни, адже нині виділено на науку з бюджету найменші кошти за роки незалежності – 0,29% ВВП. Побудова «економіки знань» визначена як одна з п'яти ключових цілей Європейського Союзу в Лісабонській стратегії і відповідно до цієї стратегії передбачається фінансування науки в обсязі не менше 3% від ВВП. Деякі країни Європи вже перевищили запланований показник, наприклад у Швеції він складає 4% ВВП. Обсяг бюджетного фінансування науки в Україні нижчий від законодавчо встановлених норм (1,7 % ВВП) і складав за попередні роки лише 0,4 – 0,5 % ВВП [3].

Об'єктивно українська наукова діяльність не може бути в цілому ефективною при питомому рівні фінансування в 100 разів меншому, ніж у США, і вчетверо меншому, ніж у так само, як і ми, кризовій в економічному плані Росії. Аналітики довели, що до певного рівня наукоємності ВВП наука залишається витратною галуззю, бо на низькому рівні фінансування вона може реалізувати лише ті свої функції, які не пов'язані з забезпеченням економічного зростання, зокрема соціокультурну, освітню й загальнопізнавальну. Економічна віддача починається після досягнення критичного рівня наукоємності ВВП, що, зокрема для такої країни, як Україна, становить не менше 1,7–2,0% від ВВП. Саме тому цей рівень видатків на науку закладено в Концепцію науково-технологічного й інноваційного розвитку України, а також у Закон про наукову й науково-технічну діяльність.

Основними факторами, які перешкоджали здійсненню інноваційної діяльності надані у табл.1.

Таблиця 1. Чинники протидії інноваційному розвитку промислових підприємств*

Найменування факторів	2004 рік		2010 рік	
	% обстежених підприємств	рейтинг	% обстежених підприємств	рейтинг
1. Фінансово-економічні				
– нестача власних коштів	83%	1	80,1%	1
– великі витрати на нововведення	55,9%	3	55,5%	2
– недостатня підтримка держави	56,6%	2	53,7%	3
2. Фактори інвестиційного ризику				
– тривалий термін окупності нововведень	34,6%	6	38,7%	6
– високий економічний ризик	38,9%	4	41%	4
3. Інституційні				
– недосконалість законодавчої бази	37,7%	5	40,4%	5
4. Ринкові				
– відсутність попиту на продукцію	16%	11	16%	12
– неплатоспроможність замовників	31,7%	7	33,3%	7
– нестача інформації про ринки збуту	17,2%	10	17,4%	10
5. Організаційно-управлінські				
– відсутність можливостей для кооперації з іншими підприємствами і науковими організаціями	18,5%	9	19,7%	9
– відсутність кваліфікованого персоналу	17,2%	10	20%	8
6. Техніко-технологічні				
– нестача інформації про нові технології	19,5%	8	17,3%	11
– несприйнятливність до нововведень	14,5%	12	15,5%	13

*Складено на основі [2, 4].

Зниження на сучасному етапі інноваційної активності пов'язане із значним комерційним ризиком щодо інвестування інноваційної сфери, необхідністю вкладення значного обсягу інвестиційних ресурсів й тривалим терміном окупності, недосконалістю правового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності, специфікою внутрішнього ринку. Обстеження промислових підприємств, котрі займалися інноваційною діяльністю у 2004 – 2010 роках, в цілому засвідчило незмінність рейтингу значимості факторів, котрі перешкоджали інноваційного потенціалу для здійснення інноваційної

діяльності, ними залишаються фінансово-економічні фактори (це відмітили більше 80% обстежених підприємств).

Однак за цей період збільшилася частка підприємств, у яких визначилося зростання факторів, пов'язаних із інвестиційними ризиками, недосконалістю законодавства, неплатоспроможністю замовників.

Спостерігається все більша незадоволеність підприємств кваліфікаційним рівнем персоналу, а також відсутністю засобів комунікації між підприємствами й науковими організаціями для виконання спільних інноваційних проектів. Викликає занепокоєння зростаюча чисельність підприємств, у яких низький рівень сприйняття інновацій – це є свідченням відсутності на підприємствах інноваційних менеджерів та креативних управлінців.

Ця класифікація факторів не є вичерпною, але наведені у ній фактори спричиняють найбільший вплив на процеси гальмування інноваційної діяльності в промислових підприємствах практично всіх видів діяльності.

Дещо меншу силу впливу мають наступні чинники: недостатній рівень наукового персоналу для створення нових розробок й продуктів; відсутність центрів підвищення кваліфікації інноваційних менеджерів; брак коштів підприємств на підготовку персоналу; незахищеність результатів інноваційної діяльності; брак консалтингово-посередницької юридичної інноваційної інфраструктури; інноваційних технологій; брак сучасних сировини, матеріалів.

Впровадження інновацій в різні види економічної діяльності характеризується нерівномірністю і тривалими строками впровадження. Основна частина суб'єктів господарювання усвідомлює необхідність інноваційної політики, але успішному її здійсненню заважають різного роду перешкоди в першу чергу, фінансові.

У більшості випадків інновації зазнають краху через помилки у розрахунках, плануванні та через некомпетентність осіб, які займаються впровадженням наукових розробок, натомість інноваційний потенціал підприємства зростатиме за умови кваліфікованої реалізації інноваційних можливостей.

Мета дослідження

Метою статті є дослідження основних проблем розвитку інноваційної діяльності в Україні, формування механізму державної підтримки суб'єктів інноваційної діяльності.

Результати та їх обговорення

Глобалізація світової економіки і входження України до цього процесу крім позитивних моментів (стимулювання розвитку конкурентоспроможності продукції, орієнтація на більш високі стандарти життя), мала і негативні наслідки, які особливо проявилися під впливом світової фінансово-економічної кризи. Для забезпечення економічної стабільності, мінімізації фінансових втрат, провідні економіки (Німеччина, Китай) зробили ставку на розвиток внутрішнього ринку. Це дозволило їм зберегти виробничий, інноваційний потенціали, внутрішній рівень платоспроможності попиту, забезпечити сталий розвиток у після кризовий період.

Таким чином, у глобалізованому світі чітко прослідковується тенденція щодо зростання значимості і пріоритетності розвитку внутрішнього національного ринку. У посткризовий період провідні країни пішли шляхом удосконалення інноваційних механізмів і інструментів як у фінансовому,

так і в реальному секторах економіки. Внаслідок чого формувався попит на інноваційні продукти національних товаровиробників.

В Україні розвиток внутрішнього ринку має особливості, пов'язані із значною експортною орієнтацією вітчизняних суб'єктів господарювання, а це все більше інтегрує країну у світове співтовариство і звужує внутрішні можливості. Так, на початок 2011 р. зовнішньоторговельний оборот України склав майже 80 % ВВП (у 2004 р. – 94,2 % ВВП), обсяг товарного експорту склав 37,2 % ВВП (50,3 % ВВП – у 2004 р.р.), а імпорт за цей період досяг 41,9 % ВВП проти 43,8 % до ВВП у 2004 р. Стримуючим фактором розширення внутрішнього ринку на інноваційній основі є те, що його потенціал не забезпечений вітчизняними високопродуктивною технікою, інноваційними технологіями, кредитними, фінансовими ресурсами. Внутрішня структура споживання на українському ринку не сприяє зростанню попиту на інновації, базовою залишається продукція з низько технологічним укладом.

В розвинутих країнах економіка знань, яка відповідає галузям 5-ого і 6-ого технологічних укладів, є ядром економіки і забезпечує до 30% росту ВВП, створення робочих місць, зростання експортного потенціалу, скорочення виробничих витрат, сприяє якісній трансформації всього суспільства [5].

В той же час, країнах, що розвиваються і країнах з перехідною економікою, домінують 3-й і 4-й технологічні уклади. Так, за даними Інституту економічного прогнозування Національної Академії наук України [6] біля 60% обсягу промислової продукції України припадає на 3-й технологічний уклад, 38% – на 4-й уклад. Вищі технологічні уклади – 5-й і 6-й – складають біля 4%, при цьому 6-й уклад, який визначає перспективи високотехнологічного розвитку в майбутньому, в Україні практично відсутній (менше 0,1%). Для того, щоб потрапити до складу технологічних лідерів, Україні необхідно направити зусилля на створення принципово нових напрямів, які характерні для економіки знань (тобто 5-го і 6-го технологічних укладів), фінансуючи їх за рахунок розвитку унікальних технологій 3-го і 4-го укладів. Науковий і науково-технічний потенціал України в ряді базових галузей в достатній мірі відповідає рівню розвинутих країн світу і дозволяє створити базу для формування і розвиток технології 5-ого і 6-ого укладів [7].

За цих умов механізми розвитку внутрішнього ринку повинні бути тісно узгоджені з потребою системної модернізації української економіки, й органічно вбудовані у забезпечення сталого мотиваційного середовища. В Україні не існує достатніх виробничих потужностей, здатних задовольнити сучасний інвестиційний попит на модернізацію. Цей фактор є одним із найважливіших, оскільки об'єктивно Україна не володіє достатніми імпортозамінними потужностями, і питання механізмів матеріального забезпечення модернізації залишаються для України відкритими, адже інноваційний розвиток реального сектора на може відбуватися на морально і фізично застарілій базі. Новими ж потужностями вітчизняна економіка не має можливості забезпечити внутрішній попит [8]. Як засвідчують дані Державної митної служби України частка імпорту в структурі споживання продукції машинобудування становить 77,8 %. При цьому невисокою залишається частка придбаних ліцензій для виробництва зазначеної продукції на території України.

За минулий період вжито низку заходів для регулювання й стимулювання інноваційної діяльності, створено механізми державного фінансування інновацій, зокрема й інфраструктури інноваційної діяльності. Однак головною проблемою залишається недосконалість зв'язків між

розробниками й споживачами нововведень, тобто головними учасниками інноваційного процесу, низька мотивація і для розробки, і для фінансування інновацій, що є наслідком інформаційної непрозорості цього процесу. Слід брати до уваги, що на інноваційний розвиток підприємств, організацій, наукових і установ впливає не тільки державна політика, але й потреби ринку. Тому механізм інноваційного розвитку являє собою сукупність елементів державного і ринкового впливу на розвиток науки і суб'єктів господарювання, що ґрунтується на політичному, законодавчому, фінансовому забезпеченні і регулюванні, системі управління, і полягає у взаємодії державних і ринкових індикаторів і інструментів.

Для реалізації завдань стратегічного розвитку внутрішнього ринку на інноваційних засадах необхідно стимулювати спільну роботу держави і бізнесу на основі державно-приватного партнерства. Державно-приватне партнерство (ДПП) в інноваційно-інвестиційній сфері розглядається в якості нових технологій розвитку економіки і є вагомим фактором інноваційно-інвестиційної безпеки національної економіки.

Саме тому в Україні, економіка якої суттєво постраждала від кризи, необхідно створювати систему співробітництва між приватним сектором і державою, у рамках якої можливо поєднання комерційних інтересів бізнесу з розв'язанням інноваційних загальнонаціональних завдань.

Вирішенню зазначених проблем сприяв би розвиток і розширення системи державно-приватного партнерства. Саме інститут державно-приватного партнерства спроможний стимулювати активність приватного бізнесу, а також державних підприємств і структур для реалізації ризикових розробок. Реалізація принципу інноваційного партнерства дозволяє сформулювати економіку з такими інноваційно орієнтованими ознаками:

- спрямованість відтворювального процесу на досягнення високої технологічної конкурентоспроможності країни на основі наукових знань, технологій, інформації;
- подальший розвиток соціально-економічної інфраструктури відповідно до завдань з підвищення технологічної конкурентоспроможності до рівня розвинутих країн світу;
- підвищення ступеня використання технологічного та виробничого потенціалів – матеріальних, фінансових і людських ресурсів, здатних забезпечити створення конкурентної високотехнологічної продукції;
- активізація процесу об'єднання соціально-політичних, наукових, освітніх, економічних та інших інтересів з метою розвитку України на інноваційних засадах.

Таким чином, можна дійти висновку, що інноваційна модель розвитку України не може бути реалізована без створення середовища, заснованого на принципах партнерства. Це – один із шляхів подальшого розвитку економіки на етапі формування відносин, які стають результатом послідовної інноваційної політики держави, адаптованої до особливостей та вимог глобального світового простору.

Відносини державно-приватного партнерства – відносно нові для України, оскільки їх спеціально-правове регулювання бере початок з 30.10.2010 р., коли набув чинності Закон від 01.07.2010 р. «Про державно-приватне партнерство» [9]. Слушним є системний підхід до організації державно-приватного партнерства в області інновацій, який базується на взаємодії держави і приватного сектора в процесі *всього інноваційного циклу*, починаючи із проведення наукових досліджень і комерціалізації розробок до виробництва наукомісткої високотехнологічної продукції [10].

Провідну роль у цій системі повинні відіграти приватний бізнес і підприємницька ініціатива. Змінюється і роль держави в інноваційних відносинах. Держава виступає у відносинах ДПП не як суб'єкт влади, а як рівноправний партнер, як підприємець, що готовий розділити ризики від інноваційної діяльності [11]. При цьому держава визначає види інновацій, які закріплюються за нею на правах власності і доводить їх до практичного застосування самостійно (зокрема, пов'язані з обороною, національною безпекою), а також виділяє інновації, права користування і розпорядження, на які можуть бути передані бізнесу для наступної їх діяльності на ринку.

Бізнес може брати участь як інвестор, маркетолог, що виводить інновації на ринок, як замовник, а при створенні необхідних стимулів – і як розроблювач, виробник інноваційних благ. Державно-приватне партнерство фактично перебуває «на межі державного і приватного секторів, не будучи ні приватизованим, ні націоналізованим інститутом. Це свого роду «третій шлях», що дозволяє використати політичні по суті форми поліпшення надання населенню суспільних благ» [12].

Для оцінювання ефективності та визначенні пріоритетів фінансування механізмів розвитку внутрішнього ринку необхідно розробити критерії надання фінансової підтримки окремим галузям та секторам економіки, державних цільових програм та програм розвитку. У цьому зв'язку доцільно зміцнити інвестиційний потенціал банківської системи України.

Необхідне розширення практики пільгового кредитування інноваційної діяльності компаній. Для стимулювання банківсько-кредитних установ що кредитують інноваційні проекти компаній слід передбачити звільнення від оподаткування частини прибутку банків, що отримується ними в результаті надання довгострокових кредитів під конкретні інноваційні проекти. Доцільно передбачити надання державних гарантій комерційним банкам, які здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів. Державі необхідно сприяти створенню банківських об'єднань із залученням іноземних інвестицій для консорціумного кредитування корпоративних структур. Ці банківські об'єднання необхідно також використати для фінансування великомасштабних інноваційних проектів в пріоритетних галузях економіки України. Для зниження ризиків слід розвивати систему страхування інноваційної діяльності на основі розвитку спеціалізованих страхових і перестраховальних компаній.

Дієвим повинен стати механізм підвищення ролі фондового ринку у залученні фінансових ресурсів на розвиток національних підприємств. Банківське кредитування та випуск облігацій є поширеними та апробованими способами залучення фінансових ресурсів на українському ринку. Поряд з тим на сучасному етапі розвитку підприємства шукають довгострокові та ефективні альтернативні джерела фінансування, серед яких значне місце посідає IPO (Initial Public Offering) – один із форм залучення додаткового фінансування шляхом пропозиції цінних паперів емітента для реалізації широкому колу інвесторів, які мають доступ на біржовий ринок [13].

З-поміж цілого ряду механізмів, якими може скористатися компанія за повного чи часткового продажу пакету акцій, саме вихід українських емітентів на міжнародні фондові біржі для публічного розміщення своїх акцій, як правило, генерує найбільшу вартість компанії.

Незважаючи на кризу фінансового сектору, перед українськими підприємствами стоїть питання пошуку ефективних джерел фінансування для подальшого розвитку. Додаткові можливості залучення інвестиційного капіталу підприємствами є продаж частини акціонерного капіталу через первинне публічне розміщення IPO.

В практиці функціонування фондового ринку, а також в науковій економічній літературі IPO сприймається в якості важливого фактора економічного розвитку, інструменту розширення форм інвестування на глобальному ринку. [Сучасний фінансовий ринок](#) є гнучким і динамічним, що обумовлює постійне оновлення фінансових інструментів, серед яких IPO – є прикладом фінансової [інновації](#), який лише нещодавно почав широко використовуватися. Існують три основних мети щодо проведення IPO. Основна із них полягає у залученні значної величини фінансового капіталу на довгостроковій основі. За оцінками експертів, для країн з високим стійким річним економічним зростанням співвідношення залученого капіталу на біржах та валового національного доходу перевищує 2% не залежно від рівня розвитку економіки. Україна поки що не належить до цих країн.

Наступна мета первинного розміщення акцій – об'єктивна оцінка вартості підприємства. Основними критеріями останньої є наявність ефективного регулювання ринку, регулювання корпоративних відносин, вільний доступ інвесторів і висока якість конкуренції. Під ефективним регулюванням розуміють виключення маніпулювання цінами і ринком, використання інсайдерської інформації й усунення фактора монополізації ринку. Регулювання корпоративних відносин передбачає прийняття стандартів корпоративного управління і «прозорість» інформації. Низькі бар'єри входу інвесторів і різноманітність механізмів інвестування є базовими для вільного доступу інвесторів. А до високої якості конкуренція відносить велику кількість інвесторів, однорідність емітентів і високу конкуренцію за гроші інвесторів. Позиціонування компанії як публічного інституту – третя мета IPO, що виділяється експертами. Публічне розміщення акцій дає компанії цілий ряд вигод: гроші від продажу, зростання капіталізації, можливість дешевих запозичень у майбутньому (доступ до широкого пулу зарубіжних інвесторів – інвестиційні і пенсійні фонди, страхові компанії, випуск єврооблігацій, отримання дешевих кредитів від зарубіжних банків).

Стимулювання пропозицій інновацій може досягатися шляхом вдосконалення податкової системи з метою створення вигідних умов для ведення інноваційної діяльності (надання дослідницького та інвестиційного податкового кредиту за рахунок відстрочення податку із прибутку на інновації; зменшення оподаткованого прибутку на суму вартості приборів та обладнання, котрі передаються ВНЗ, науково-дослідним організаціям; пільгове оподаткування прибутку, отриманого в результаті використання патентів, ліцензій та інших нематеріальних активів).

Для забезпечення зв'язку між виробниками і споживачами інновацій держава повинна: розвивати інфраструктуру інноваційного процесу (центри промислових технологій), включаючи систему інформаційного забезпечення, систему експертизи, фінансово-економічну систему, систему сертифікації і просування розробок (фонди впровадження інновацій); формувати науково-інноваційну інфраструктуру (технопарки, технополіси, інноваційні та технологічні центри, бізнес-інкубатори) з метою підвищення взаємодії наукового та виробничого секторів; просувати рекламу вітчизняних інновацій за кордоном, входити у міжнародні інформаційні системи для обміну інформацією за інноваційним проектам.

Крім того, держава може сприяти створенню мережі центрів розповсюдження нововведень та консультаційних центрів підтримки інноваторів, а державні органи внаслідок моніторингу інноваційних процесів у країні та за кордоном, інформуватимуть суб'єктів господарювання про новітні технології для практичного використання.

Комплексне розв'язання проблеми підвищення рівня координації та ефективності заходів з інформаційно-аналітичного забезпечення державної інноваційної політики, потребує скоординованих дій центральних й місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Національної та галузевих академій наук, а також підприємств реального сектору. Це можливо внаслідок формування Національної інноваційної системи України (НІС).

На наш погляд, НІС орієнтована на інновації й формує ефективну систему взаємовідносин між наукою, промисловістю, державою та регіонами із застосуванням світового знання для потреб країни, за якою інновації в результаті їх комерціалізації виступають основою розвитку промисловості, регіонів й суспільства, з іншої сторони, останні стимулюють розвиток інновацій, а також значною мірою визначають найважливіші напрями наукової діяльності шляхом постійного врахування ринкових сигналів попиту й пропозиції в межах конкретної держави.

Висновки

Основними пріоритетами розвитку інноваційного потенціалу внутрішнього ринку на рівні держави на перспективу повинні стати:

- подальший розвиток різних форм співробітництва органів влади з підприємницькими, науковими і бізнес – освітніми секторами економіки, у тому числі на умовах державно-приватного партнерства в процесі всього інноваційного циклу, починаючи із проведення наукових досліджень і комерціалізації розробок до виробництва наукомісткої високотехнологічної продукції;
- активне використання ринку як ефективного інструменту взаємодії учасників інноваційного циклу від наукових досліджень і розробок – до комерціалізації і впровадження їх результатів діяльності в реальному секторі економіки;
- зміцнення інвестиційного потенціалу банківської системи України шляхом звільнення від оподаткування частини прибутку банків, що отримується ними в результаті надання довгострокових кредитів під конкретні інноваційні проекти і надання таким банкам державних гарантій;
- цілеспрямоване підвищення ролі фондового ринку як дієвого механізму залучення фінансових ресурсів для інноваційного розвитку вітчизняних підприємств, у тому числі через первинне публічне розміщення (ІРО) на біржовому ринку;
- вдосконалення податкової системи з метою створення вигідних умов для ведення інноваційної діяльності (надання дослідницького та інвестиційного податкового кредиту за рахунок відстрочення податку із прибутку на інновації; зменшення оподаткованого прибутку на суму вартості приборів та обладнання, котрі передаються ВНЗ, науково-дослідним організаціям; пільгове оподаткування прибутку, отриманого в результаті використання патентів, ліцензій та інших нематеріальних активів).

Список використаної літератури

1. Перспективи інноваційного розвитку в Україні // [Електронний ресурс] – Режим доступу: old.niss.gov.ua.
2. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів»: Постанова ВР України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 11.
3. Ніколаєнко С.М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства / Ніколаєнко С.М. – К. : Знання, – 2009. – 319 с.

4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : Стат. зб. – К.: Держкомстат. України. – 2005. – 360 с.
5. Семиноженко В. Какой уклад – такая и экономика...// 27.05.2004. – <http://www.semynozhenko.org.ua/documents/2004/5/227.html>.
6. Інноваційно – технологічний розвиток економіки/ за ред. акад. НАН України В. М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, член.-кор. НАН України Б.Є.Кваснюка. – К.: Фенікс, – 2007.
7. Матюшенко І.Ю. Направления развития высокотехнологических укладов и создания экономики знаний в Украине [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Articles/KultNar/knp80/pdf/knp80_98-103.pdf.
8. Базилук Я.- Макроекономічний огляд НБУ. – Травень, 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uspp.org.ua/interview/20.svitovi-ekonomichni-procesi-sponukayut-ukrainu-rozvivati-sviy-vnutrishniy-rinok.htm&print>.
9. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 року № 2404–VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.ua/druk.php?name=332930-01072010-0.txt>.
10. Головінов О. М. Механізм приватно-державного партнерства.// Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: економічна. Випуск 34–3 (138). – Донецьк, ДонНТУ, 2008. – С. 10-16.
11. Сімсон О.Е. Державно-приватне партнерство як пріоритетний механізм реалізації сучасної інноваційної політики України. – «Інноваційна політика та законодавство в європейському союзі та Україні: формування, досвід, напрямки наближення» (XXIV Київський міжнародний симпозиум з наукознавства та науково-технологічного прогнозування). – К.: Фенікс, 2011.– 715 с.
12. Кот О., Дроздова Н. Кому вигідний механізм державно-приватного партнерства в Україні? / [О. Кот, Н. Дроздова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/>.
13. Чалова А. IPO как инструмент развития бизнеса [Текст] / А.Чалова // Финансовый менеджмент. – 2007. – № 6. – С. 39-54.

Стаття надійшла до редакції 17.05.2013

Проблеми и перспективы инновационного развития Украины.

Денисенко Н.П., Воронков И.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

В статье исследованы проблемы, с которыми придется столкнуться Украине при переходе на инновационный путь развития. Обосновывается важность ускоренного создания предпосылок формирования эффективной инновационной политики. Обозначены основные пути решения актуальных проблем перехода.

Ключевые слова: технологические инновации, инновационное развитие, инновационная активность, государственное стимулирование.

Problems and prospects of innovative development of Ukraine.

Denisenko M., Voronkov I.

Kiev national university of technologies and design

Problems with that will be to clash to Ukraine in transition on the innovative way of development are investigational in the article. Importance of speed-up creation of pre-conditions of forming of effective innovative politics is grounded. The basic ways of decision of issues of the day of transition mark.

Keywords: technological innovations, innovative development, innovative activity, state stimulation.